

Ledarnas betydelse för hälsa och sociala relationer bland organiserade ungdomar

Anders Kassman, Åsa Kneck

Anders Kassman, docent, Ersta Sköndal Bräcke högskola, Institutionen för socialvetenskap.

E-post: anders.kassman@esh.se

Åsa Kneck, lektor, Ersta Sköndal Bräcke högskola, Institutionen för vårdvetenskap.

E-post: asa.kneck@esh.se

Eftersom sociala relationer är viktiga för att främja hälsa så borde civilsamhällets organisationer, med sina många mötestillfällen, kunna bidra till folkhälsan. Denna systematiska litteraturöversikt av internationell forskning visar att ungdomsorganisationer kan bidra till förbättrad hälsa för deltagarna om de lyckas balansera stöd, kontroll och delaktighet på ett bra sätt. De vuxna ledarna har en viktig roll i denna process. Men risken är att selektionsprocesser gör att de med störst behov hamnar utanför, och att bättre hälsa bland deltagarna därför till stor del beror på att de med sämre hälsa väljer bort föreningsdeltagande. Föreningar är exklusiva i olika hög grad och det är därför missledande att ha generella förväntningar på att deltagande i civilsamhället ska kunna förbättra folkhälsan.

Because social relations are important for health, participation in civil society organizations, with many opportunities for interaction, should be important for promoting public health. This integrative review in the SocINDEX database found that youth-organizations can contribute to health-promotion if they manage to balance support, control and involvement. The adult leaders have important roles in this process. But the risk is that selection-processes exclude youth in greater need of support, and that better health among participants is mainly due to that those with poorer health choose to step aside. Different associations are exclusive to different degree and it is therefore misleading to have general expectations that participation in civil society should promote public health.

Introduktion

Människor är sociala varelser och folkhälsoforskningen har sedan länge påvisat orsakssamband mellan sociala relationer och hälsa. Vi mår bättre och lever längre när vi har sällskap av varandra. Det är särskilt ohälsosamt att leva ensam (House, Landis, & Umberson, 1988). Inom forskningen om

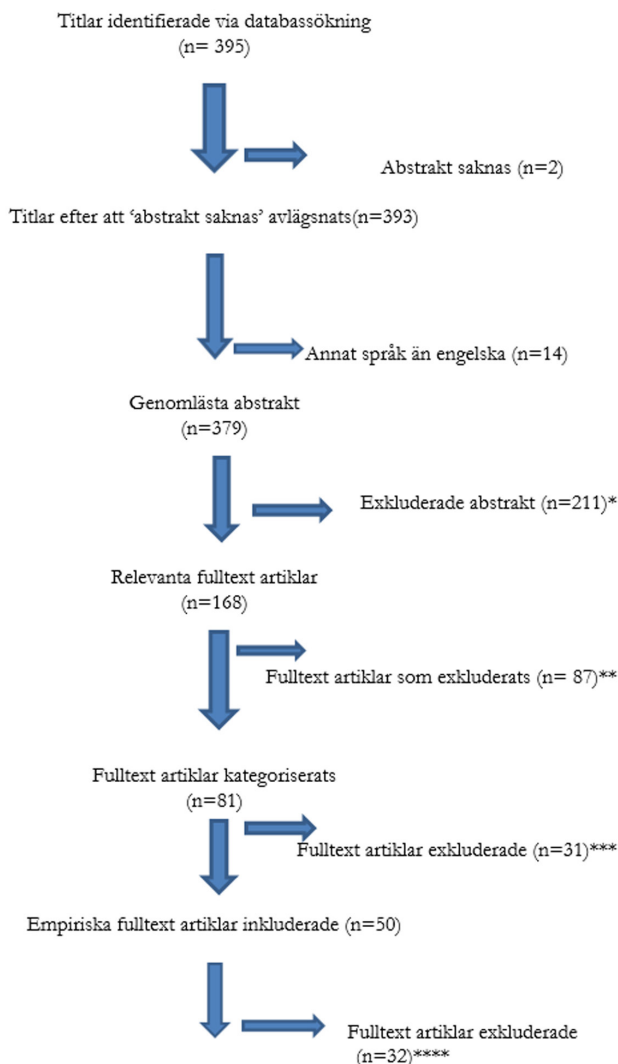
socialt kapital har detta tolkats som att ökat deltagande i civilsamhället leder till bättre hälsa och att samhället därför bör satsa omfattande resurser på att generellt stödja civilsamhällets organisationer så att de kan inkludera fler och bredda deltagandet. Särskilt har stödet till ungdomsorganisationerna prioriterats så att hälsosamma va-

nor för livet kan byggas så tidigt som möjligt. Vid sidan av familjen och skolan kan fritiden ha en viktig betydelse för ungas socialisering. Men samtidigt har det visats att det finns betydande klasskillnader i hur barn och ungas fritid organiseras (Lareau, 2000).

Robert Putnam är kanske den forskare som drivit tesen om föreningslivets positiva effekter längst. I sin inflytelserika bok "Den ensamma bowlaren" gick Robert Putnam så långt att han skrev att det är mer positivt för hälsan att gå med i en förening än att sluta röka (Putnam, 2000). Enligt Putnam utgör föreningsdeltagande ett socialt kapital som samhället kan och bör investera i eftersom det gynnar såväl enskilda individer som grupper och hela samhället. Deltagandet skapar enligt teorin ökad tillit som fungerar som ett smörjmedel vilket underlättar kontakter och möten och håller samman samhället som helhet.

Även om det empiriska stödet för att relationer påverkar hälsan kan betraktas som starkt, så är underlaget för Putnams tes inte lika övertygande. Det är dessutom högst oklart vilka mekanismer som ligger bakom eventuella samband. Teoretiskt kan man skilja mellan relationernas kvantitet och kvalitet eller med andra ord struktur och innehåll (Umberson, Crosnoe, & Reczek, 2010). Många och diversifierade relationer leder till social integration och kan till exempel vara en bra källa till information om hälsosamma aktiviteter och hur man kan undvika hälsorisker. De högkvalitativa, nära och långvariga relationerna har större chans att bidra med socialt stöd och kontroll. Socialt stöd avser sådana rela-

tioner som ger en mer allmän känsla av att bli sedd, hörd och att ha någon som bryr sig. Social kontroll avser antingen direkta försök från personer i nätverket att påverka hälsobeteenden eller indirekt kontroll som innebär insatser för att stärka normer som kopplas samman med en hälsosam livsstil (Umberson & Karas-Montez, 2010). I civilsamhället kan socialt stöd handla om att enskilda individer genom gemenskapen i civilsamhället kan uppleva sig stärkta att hantera sin tillvaro och utvecklas positivt tack vare ökat självförtroende och tillit till sin egen förmåga att bemästra olika hälsoproblem och upprätthålla hälsosamma vanor. Social integration innebär att man i och med deltagandet i civilsamhället får fler kontakter och vidgade nätverk med personer som man inte annars skulle möta, vilket både kan innebära att man själv breddar sina erfarenheter och att ens känsla av samhörighet med det omringgivande samhället stärks. Gränserna mellan de olika mekanismerna är inte alltid så tydliga men en viktig poäng med att försöka urskilja dem är att de hjälper till att uppmärksamma hur civilsamhället kan bidra till förbättrad folkhälsa och hur samhällets stöd kan utformas för att bättre bidra till detta. Det bör också tilläggas att såväl socialt stöd som social kontroll riskerar att få negativa konsekvenser om de inte ges, eller tas emot på rätt sätt (Thoits, 2011). Överdriven kontroll riskerar att leda till avståndstagande bland de som inte vill ändra sina vanor och missriktad stöd kan fungera stigmatiserande, den som inte upplever sig i behov av stöd kan känna sig utpekad av överbeskyddande, välvilliga stödpersoner. So-

Figur 1. Urval av artiklar som inkluderats i översikten

* Varken civilsamhälle eller hälsa (n=82), inget civilsamhälle (n=49), ingen hälsa (n=80)

** Inte tillgänglig i fulltext (n=8), Saknade empiri, alternativt enbart teoretisk diskussion (n=22), civilsamhälle eller hälsa saknas (n=42), Deskriptiv fallstudie (n=15)

*** Enbart teoretisk eller normativ (n=2), annan åldersgrupp (n=15), Ingen beskriven relation mellan civilsamhälle och hälsa (n=3) varken civilsamhälle eller hälsa (n=11)

**** Icke organiserat civilsamhälle som tex nätverk, diskussionsforum på internet och andra lösligare former av deltagande vid sidan av organisationer.

cial kontroll och socialt stöd kan även ha inbördes motsatta effekter eftersom försök att kontrollera en närståendes beteende riskerar att underminera det

upplevda stödet och tvärtom. Detta har främst undersökts i relationerna mellan gifta makar (Rook, August, Stephens, & Franks, 2011).

Genomförande och avgränsningar

Vi genomförde en systematisk litteraturoversikt över publicerade artiklar i vetenskapliga tidskrifter i en internationell databas (Socindex) som empiriskt utforskade orsakssambanden mellan deltagande i civilsamhället och hälsa bland unga i åldrarna 10-25 år. Översikten inkluderar såväl större kvantitativa- som mindre kvalitativa undersökningar av civilsamhället och inkluderar studier från många olika länder och skilda kontexter. I den här artikeln intresserar vi oss särskilt för det organiserade civilsamhället och dess möjliga positiva effekter på deltagarnas hälsa. Vi avgränsar oss här till det organiserade civilsamhället eftersom det är främst detta som betonas inom den instrumentella forskning som Robert Putnam representerar och avgränsningen till ungas civilsamhälle gjordes av samma skäl. Avgränsningen gör att urvalet består av 18 artiklar istället för de 50 stycken som inkluderades i den ursprungliga översikten och som publicerats på annat håll, se figur 1 (Kassman & Kneck, 2018). Eftersom vi här särskilt intresserar oss för det organiserade civilsamhället innebär det alltså att över hälften av de artiklar vi fann i vår ursprungliga sökning föll bort då de behandlade mer lösliga delar av civilsamhället som nätverk, olika diskussionsforum på internet och andra former av deltagande utanför de formella organisationerna. Vi intresserar oss också för hur selektionen av deltagare till organisationerna påverkar möjligheterna att nå olika grupper i befolkningen. Urvalsprocessen inklusive sökord och tillvägagångssätt

vid sorteringen av artiklarna finns utförligt beskrivet på annat ställe men söksträngarna som användes finns även i appendix (Kassman & Kneck, 2018). Vi har här valt att redovisa resultaten från översikten under två rubriker. Först beskrivs undersökningar som lyfter fram ledarnas betydelse för organisationernas verksamhet, därefter följer artiklar som belyser selektionen av deltagare till olika organisationer.

Ledarnas betydelse för långsiktiga effekter

I så gott som samtliga artiklar som återfanns i översikten lades en stor vikt vid ledarnas betydelse för organisationernas verksamhet. Organisationerna beskrevs som relativt målinriktade och ofta handlade det om att främja utveckling hos en ganska specifik målgrupp, och då rekryterades gärna ledare eller mentorer som hade något gemensamt med målgruppen, vilket kan underlätta upprättandet av sociala relationer mellan ledare och deltagare. En av artiklarna handlade till exempel om ett mentorsprogram för att stärka unga svarta flickors egenmakt och där mentorerna hade liknande bakgrund som deltagarna, med tillägget att samtliga studerat på college (Brown, 2006). Författaren beskrev på ett mycket ingående vis hur den till en början konstlade situationen för både vuxna och ungdomar kunde vändas till något positivt för alla parter. Forskaren hänvisade till mentorernas tysta kunskap och livserfarenheter som viktiga nycklar till att starta en interaktiv process där båda parter lyckades överskrida de givna rollerna. I denna process gjordes

deltagarna medvetna om samhällets gränsdragningar och maktstrukturer, som de kunde uppmanas att ifrågasätta i nästa steg, så att de själva kunde bidra till att bryta sin utsatthet.

I ett par undersökningar av olika ungdomsorganisationer i Malaysia betonades vikten av partnerskap mellan de vuxna ledarna och unga deltagarna för att främja ungdomarnas egenmakt (Zeldin, Gauley, Krauss, Kornbluh, & Collura, 2017; Zeldin, Krauss, Kim, Collura, & Abdullah, 2016). I den första av dessa gjordes en enkät till 299 ungdomar i åldrarna 15-24 år som deltog i olika vuxenledda verksamheter på sin fritid med en utvecklande inriktning. Det framgick inte av studien mer exakt vilka typer av organisationer det var frågan om utan det centrala var här att det skedde en jämförelse mellan de olika programmens verksamhet där det framkom att ungdomarnas möjlighet till påverkan på beslutsfattandet inom verksamheten var den viktigaste förklaringen till förbättringar av egenmakt, medan kontakten med de vuxna ledarna ledde till breddade nätverk och starkare lokal förankring, även när man kontrollerade för ett antal variabler som handlade om socialisation i hemmet och skolan. Känslan av trygghet i verksamheten hade ingen signifikant effekt på den upplevda egenmakten (Zeldin, Gauley, Krauss, Kornbluh, & Collura, 2017). Nästa studie av de malaysiska ungdomarna riktades till en något yngre målgrupp som följdes med hjälp av två enkäter med sex månaders mellanrum. I denna undersökning blev det ännu mer framträdande att den viktigaste rollen som ledarna kunde inta var att organi-

sera verksamheten så att ungdomarna gjordes delaktiga i olika beslut. Forskarna menade att industrialiseringen hade inneburit att ungdomar blivit allt mer isolerade från kontakter med vuxna utanför familjen, och särskilt så när det gällde beslutsfattande, vilket riskerar att hämma en positiv utveckling bland unga medborgare.

En av två större longitudinella undersökningar (n=8 152) i översikten visade att deltagandet i organiserad idrott hade större effekt på självskattat välmående och på fysisk aktivitet senare i livet än andra mer spontana fysiska aktiviteter som rullskridskoåkning och jogging. Delvis förklarades detta av att den organiserade verksamheten hade starkare påverkan på självuppfattningen. På grundval av resultaten framfördes hypotesen att deltagande i organiserad idrottsverksamhet medför en stödjande social kontext som stärker välmåendet, men forskarna menade samtidigt att det behövs fortsatt forskning för att utreda de aktiva mekanismerna närmre (Dodge & Lambert, 2009). Den andra stora longitudinella undersökningen (n= 1 050) analyserade förhållandet mellan idrottsdeltagande, kroppsuppfattning och ätstörningar. Den kom fram till mer blandade resultat, som innebar att idrottsdeltagandet och särskilt det långvariga deltagandet i jämförelse med mer sporadiskt deltagande, hade både positiva och negativa effekter på självförtroendet respektive ätstörningar. När dessa forskare tolkade sina resultat framhöll de vikten av att ledare och föräldrar görs medvetna om hur långvarigt deltagande påverkar olika grupper av ungdomar, samt

att både ledare och föräldrar måste betona och arbeta för att stärka de positiva långsiktiga sociala och hälsomässiga konsekvenser som idrottande kan medföra, i syfte att undvika osund kroppsfixering bland deltagarna (Fay & Lerner, 2013).

Det framkom i flera undersökningar att det var viktigt med kontinuerligt deltagande för att stimulera positiva effekter. I en mindre, kvalitativt inriktad studie, undersöktes 12 flickor och pojkar med spansk-amerikanskt ursprung i ett ungdomsprogram inriktat mot att identifiera och åtgärda problem som ungdomarna stötte på i sin vardag (Langhout, Collins, & Ellison, 2014). Programmet följdes under två år och forskarna kunde därför dra vissa slutsatser om hur deltagarnas egenmakt utvecklades under tiden i programmet. De visade att programmet innehöll flera av de aspekter som ansågs kunna bidra till utvecklandet av egenmakt och att de även utvecklades över tid. Det som särskilt nämndes var förmåga till samarbete, överbyggande av sociala klyftor mellan deltagarna och viljan att stödja andras utveckling.

Det fanns väldigt lite belägg i översikten för att relationerna mellan deltagarna i sig skulle vara en bidragande faktor bakom positiva aspekter av föreningsdeltagande. Istället var det ofta så att olika fritidsintressen, och möten mellan deltagarna, användes som sätt att attrahera deltagare, men det var de sociala insatserna från ledare och andra som lyftes fram som verksamma mekanismer. I två mer småskaliga, kvalitativa studier studerades de inblandade mekanismerna mellan deltagande i idrottsorganisationer och hälsan. Den

ena av dessa gällde ett sydafrikanskt fotbollslag. I den studien var man mycket tydlig med att fotbollen i sig inte hade så tydliga positiva konsekvenser för deltagarnas personliga utveckling, utan att den utgjorde en attraktiv kontext för att locka till sig medlemmar. Det man såg som verksamt för utvecklingen av självförmågan var istället känslan av delaktighet och säkerhet. Deltagarna upplevde klubben som en andra familj med stödjande coacher, tränare och medspelare. Det var i detta fallet inte fråga om vilken idrottsklubb som helst utan det handlade här om en särskild fotbollsklubb med uttalade sociala ambitioner och särskilda coacher och träningstillfällen inriktade på social färdighetsträning, som ledarskapsövningar, problemlösning och hälsoutbildning, flera gånger i veckan utöver fotbollsträningen (Draper & Coalter, 2016).

Selektionsprocesser och cirkelresonemang

I de större kvantitativa undersökningarna som vi fann i översikten användes olika bakgrundsvariabler i regressionsanalyser för att kontrollera för skillnader i deltagarnas hemförhållanden, skolmiljö och sociala skillnader, men det kan ändå vara svårt att på så vis upptäcka alla möjliga olikheter som kan finnas mellan de som väljer att delta i olika verksamheter och de som inte deltar, vilket är nödvändigt om man ska kunna urskilja hur just själva deltagandet bidrar till positiva effekter. Det fanns dock ett antal undersökningar som var mer tydligt inriktade på att utforska hur selektionen till del-

tagande i civilsamhällets organisationer gick till. En europeisk undersökning bland 14 länder och med nästan 17 000 respondenter i åldrarna 16-25 år visade att olika socio-demografiska faktorer, som starkare politisk socialisering från familjen, mer diversifierat nätverk och större kunskap i politiska frågor var starkt relaterade till högre deltagande, vilket i sin tur påverkade högre livstillfredsställelse och tillit till politiker (Goswami, 2015).

I en studie behandlades ett försök från de engelska myndigheterna att stimulera ungas fysiska aktiviteter och att ta ökad del av naturen genom att satsa på livsstilsrelaterad idrott, i det här fallet mountainbike. Slutsatserna blev att det visst går att höja den fysiska aktiviteten och stimulera till naturupplevelser bland vissa ungdomar genom att öka resurserna till livsstilsrelaterad idrott, men att man bör vara vaksam på hur selektionsprocessen till dessa typer av aktiviteter går till. Det är lätt att det utvecklas en särskild exklusivitet i och med tillgång till kunskapen om vad som anses rätt och fel inom just detta fält och i det studerade exemplet tog detta sig uttryck i att deltagandet dominerades av unga vita män som upplevde större gemenskap, medan de unga kvinnorna blev exkluderade (King & Church, 2015).

I en enkätundersökning bland 434 unga australier med medelåldern 22 år användes bland annat självförmåga och livstillfredsställelse som oberoende variabler för att förklara deltagandet i civilsamhället. Vilka alltså utgör snarlika faktorer som i flera av de tidigare nämnda undersökningarna användes som utfallsvariabler gällande hälsa. I

denna undersökning visade resultaten att individernas nätverk och sociala miljö förklarade skillnader i självförmåga och livstillfredsställelse, vilket i sin tur medförde ökat deltagande i civilsamhällets organisationer (Yeung, Passmore, & Packer, 2012).

Två andra mer kvalitativt inriktade undersökningar analyserade även de selektionsprocesser. Den ena behandlade självhjälpsorganisationen Anonyma Alkoholister och menade att organisationen kunde vara bra för en ganska selekterad deltagarskara som hade större problem att komma till rätta med sina akuta alkoholproblem men att nykterhetskravet gjorde att många sökte sig till annat stöd (Gangi & Darling, 2012). I ett projekt med körsång fungerade repertoaren exkluderande för vissa grupper bland deltagarna som även upplevde sig riskera sina positioner i andra nätverk genom deltagandet i kören eftersom denna ansågs ha så låg status (Hampshire & Matthijsse, 2010).

I en studie med 80 stycken spanska-amerikaner i 11-års-åldern undersöktes vilka skäl de uppgav för sitt deltagande i olika civilsamhällesorganisationer och vilka skäl de angav som hinder för deltagande. Återigen var det så att skälen att kunna delta till stor del liknade de som i den tidigare nämnda forskningen angavs som resultat av deltagandet. Det viktigaste: egen utveckling av självförtroende, följdes av viljan att lära sig olika livskunskaper, att hantera känslor och att finna en trygg plats att spendera fritiden på (Borden et al., 2006).

Diskussion

Det är snart 20 år sedan Putnam först publicerade ”Den ensamma bowlarer” men stödet för att det skulle vara lättare och bättre för hälsan att gå med i en organisation än att sluta röka är ännu svagt. I sin senaste bok fortsätter Putnam att hävda organisationslivets främjande potential (Putnam, 2015). Nu gäller det möjligheterna att bryta stratifiering och hoppet är fortsatt starkt. Men som denna översikt visar finns det anledning att nyansera bilden en hel del. Vissa organisationer kan under vissa förutsättningar bidra till integration, stöd och social kontroll men det finns också på grund av selektionsprocesser risker att de grupper som kanske är i mest behov av stöd inte nås av det organiserade civilsamhället. Det är en känslig balansgång att försöka stödja lagom mycket och att nå rätt personer, att hålla kontrollen på en lagom nivå så att dåliga vanor motverkas och att uppmuntra positiva handlingsmönster, vilket illustreras av problemen inom Anonyma Alkoholister, körsångsprogrammet och mountainbike-verksamheten. Alltför omfattande kontroll och försök till stöd riskerar att exkludera ungdomar som själva inte håller med om behoven. Forskningen kring dessa tre verksamheter visade goda effekter för vissa deltagare men att andra riskerade att exkluderas och att det bland de exkluderade fanns en övervikt av unga med större behov.

Framträdande i denna översikt var ledarnas roll för att uppnå långsiktiga effekter på ungas hälsa. Positiva effekter tillskrevs sällan interaktionen mel-

lan olika jämbördiga deltagare. Detta tyder på att en stor del av civilsamhället för unga fortfarande präglas av sina rötter i det som James Coleman benämnde ”ursprungliga” organisationstyper som är mer eller mindre naturliga förlängningar av familjen och grannskapet (Coleman, 1994). Denna organisationstyp har en mer allomfattande verksamhet som täcker flera aspekter av livet och kanske även hela livsloppet, från barndom och framåt och som därför omfattar naturliga möten mellan barn och vuxna. Under historiens lopp har, enligt Coleman, denna typ av ursprungliga organisationer alltmer kommit att ersättas av mer ändamålsinriktade organisationer inom civilsamhället, eller så har staten utvecklat olika myndigheter som mer målinriktat tar hand om socialiseringen av nya individer. Men användandet av mentorer och ledare med liknande bakgrund som deltagarna kan kanske ses som försök att behålla eller åter skapa delar av det ursprungliga som gått förlorat i samhällets modernisering? Mentorerna kan till viss del uppfattas som tillförordnade föräldrar med ett mer övergripande ansvar än att leda organisationernas mer specialiserade verksamhet.

Politiskt inriktad civilsamhällesforskning menar att organisationernas ändamål skiljer sig åt när det gäller graden av exklusivitet (Warren, 2001). Medan många organisationer har allt att vinna på ett breddat deltagande och att de kollektiva målen som de strävar mot är av den typen som stärks av att fler delar dem, som miljörelsen, kampen för lika rättigheter åt alla och andra liknande rörelser, så finns det

också organisationer vars ändamål är av mer exklusiv art: som många intresseorganisationer, hobbyorganisationer och liknande som visserligen ofta rekryterar många deltagare men vars ändamål innebär en inre konkurrens om knappa resurser som till exempel tillgång till lokaler, träningstider och liknande. På grund av de stora skillnaderna mellan olika organisationer är det därför meningslöst att knyta generella förhoppningar till civilsamhället. Istället är det än viktigare att analysera hur samhället kan ge utrymme för en mångfald av organisationer med inbördes relationer sinsemellan (Edwards, 2014). Intressant är också det omvända förhållandet mellan hälsa och deltagande i civilsamhället som framkommer i vissa av studierna, att exempelvis tilltro till egen förmåga och livstillfredsställelse påverkar förmågan att delta. Med andra ord betyder det att deltagande, eller i alla fall en viss typ av deltagande, förutsätter att man mår bra för att vara med.

Med inspiration från forskningen kring socialt kapital kan organisationerna delas upp i sådana som i huvudsak bidrar med starkt bindande nätverk för deltagarna, sådana som i huvudsak bidrar med överbryggande nätverk och sådana som bidrar med länkande nätverk (Lin, 2001). Bindande nätverk kan vara potentiellt stöttande för enskilda individer, överbryggande kan stå för integration och länkande innebär att olika organisationer står i kontakt med andra organisationer på ett mer uttalat vis och kan på så sätt bidra med vidgade kontaktmöjligheter och spridande av goda idéer och vanor bland deltagarna. So-

cialt stöd och kontroll underlättas av långsiktiga och högkvalitativa relationer, vilket kan vara svårt att uppnå inom de modernare och mer specialiserade organisationerna i dagens civilsamhälle. Samtidigt är det ofta denna typ av högkvalitativa relationer som betonas i forskningen och som beskrivs i termer av ledarnas betydelse, behovet av kontinuitet och möjligheten för ungdomarna att identifiera sig med mentorer och ledare. Vi kan också notera att det inte görs någon tydlig skillnad i forskningen mellan socialt stöd och social kontroll utan att dessa snarast tycks betraktas som korsbefruktande på ett okomplicerat vis inom organisationer som bidrar till bindande nätverk.

En viktig potential för civilsamhällets organisationer för att kunna bidra till folkhälsan och som inte utforskats i lika stor utsträckning, är möjligheterna att bidra med överbryggande och länkande nätverk. Detta skulle fordra att organisationernas strukturella placering och nätverk mellan olika organisationer undersöktes närmre. Dessa typer av nätverk har möjligheter att ge deltagarna tillfällen att knyta en mångfald av kontakter där goda idéer och vanor kan spridas bland många olika människor.

Referenser

- Borden, L. M., Perkins, D. F., Villarruel, F. A., Carleton-Hug, A., Stone, M. R., & Keith, J. G. (2006). Challenges and Opportunities to Latino Youth Development: Increasing Meaningful Participation in Youth Development Programs. *Hispanic Journal of Behavioral Sciences*, 28(2), 187-208. doi:10.1177/0739986506286711
- Brown, R. N. (2006). *Mentoring on the Borderlands: Creating Empowering Connections*

- Between Adolescent Girls and Young Women Volunteers. *Human Architecture: Journal of the Sociology of Self-Knowledge*, 4, 105-121.
- Coleman, J. S. (1994). *Foundations of social theory*. Cambridge, Mass: Belknap.
- Dodge, T., & Lambert, S. F. (2009). Positive Self-Beliefs as a Mediator of the Relationship Between Adolescents' Sports Participation and Health in Young Adulthood. *Journal of Youth and Adolescence*, 38(6), 813-825.
- Draper, C. E., & Colter, F. (2016). "There's just something about this club. It's been my family." An analysis of the experiences of youth in a South African sport-for-development programme. *International Review for the Sociology of Sport*, 51(1), 44-60. doi:10.1177/1012690213513783
- Edwards, M. (2014). *Civil society*. Cambridge: Polity.
- Fay, K., & Lerner, R. (2013). Weighing in on the Issue: A Longitudinal Analysis of the Influence of Selected Individual Factors and the Sports Context on the Developmental Trajectories of Eating Pathology Among Adolescents. *Journal of Youth & Adolescence*, 42(1), 33-51. doi:10.1007/s10964-012-9844-x
- Gangi, J., & Darling, C. A. (2012). Adolescent Substance-Use Frequency Following Self-Help Group Attendance and Outpatient Substance Abuse Treatment. *Journal of Child & Adolescent Substance Abuse*, 21(4), 293-309. doi:10.1080/1067828X.2012.702937
- Goswami, H. (2015). Socio-demographic factors and participation of the European youth: A multilevel analysis. *Spoleczno-ekonomiczne czynniki partycypacji mlodziezy europejskiej: Analiza wielopoziomowa.*, 64(1), 137-156.
- Hampshire, K. R., & Matthijsse, M. (2010). Can arts projects improve young people's wellbeing? A social capital approach. *Social Science & Medicine*, 71(4), 708-716. doi:10.1016/j.socscimed.2010.05.015
- House, J. S., Landis, K. R., & Umberson, D. (1988). Social Relationships and Health. *Science*, (4865), 540.
- Kassman, A., & Kneck, Å. (2018). Health-promotive and exclusionary processes in civil society - An integrative review of empirical peer-reviewed youth studies in the SocINDEX database. Accepted for publication in *Voluntas*.
- King, K., & Church, A. (2015). Questioning policy, youth participation and lifestyle sports. *Leisure Studies*, 34(3), 282-302. doi:10.1080/02614367.2014.893005
- Langhout, R. D., Collins, C., & Ellison, E. R. (2014). Examining Relational Empowerment for Elementary School Students in a yPAR Program. *American Journal of Community Psychology*, 53(3/4), 369-381. doi:10.1007/s10464-013-9617-z
- Lareau, A. (2000). Social Class and the Daily Lives of Children: A study from the United States. *Childhood*, 7(2), 155-171.
- Lin, N. (2001). *Social capital : a theory of social structure and action*. Cambridge :: Cambridge University Press.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone : the collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster.
- Putnam, R. D. (2015). *Our kids : the American dream in crisis*. New York: Simon & Schuster.
- Rook, K., August, K., Stephens, M. A. P., & Franks, M. (2011). When does spousal social control provoke negative reactions in the context of chronic illness? The pivotal role of patients' expectations. *Journal of Social and Personal Relationships*, 28(6), 772-789.
- Thoits, P. A. (2011). Mechanisms Linking Social Ties and Support to Physical and Mental Health. *Journal of Health and Social Behavior*, (2), 145.
- Umberson, D., Crosnoe, R., & Reczek, C. (2010). Social Relationships and Health Behavior Across Life Course. *Annu Rev Sociol*, 36, 139-157. doi:10.1146/annurev-soc-070308-120011
- Umberson, D., & Karas Montez, J. (2010). Social Relationships and Health: A Flashpoint for Health Policy. *Journal of health & social behavior.*, 51(Supp).
- Warren, M. E. (2001). *Democracy and association*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Yeung, P., Passmore, A., & Packer, T. (2012). Exa-

mining citizenship participation in young Australian adults: a structural equation analysis. *Journal of Youth Studies*, 15(1), 73-98. doi:10.1080/13676261.2011.623689

Zeldin, S., Gauley, J., Krauss, S. E., Kornbluh, M., & Collura, J. (2017a). Youth-Adult Partnership and Youth Civic Development: Cross-National Analyses for Scholars and Field Professionals. *Youth & Society*, 49(7), 851-878. doi:10.1177/0044118X15595153

Zeldin, S., Gauley, J., Krauss, S. E., Kornbluh, M., & Collura, J. (2017b). Youth-Adult Partnership and Youth Civic Development: Cross-National Analyses for Scholars and Field Professionals. *Youth & Society*, 49 (7).

Zeldin, S., Krauss, S., Kim, T., Collura, J., & Abdullah, H. (2016). Pathways to Youth Empowerment and Community Connectedness: A Study of Youth-Adult Partnership in Malaysian After-School, Co-Curricular Programs. *Journal of Youth & Adolescence*, 45(8), 1638-1651. doi:10.1007/s10964-015-0320-2

Appendix

Sökord för civilsamhället i SocINDEX

Civil society, Civil society organizations, Philanthropy, Popular education, Popular (mass)movement*, Association, Voluntary organization, Voluntarism, Volunteer (service), Voluntary, Nonprofit organizations, Nonprofit, Not for profit, NPO, Fundraising*, Crowd funding*, Cooperation, Cooperative, Charities, Interest groups, Pressure groups, Self-help organizations, Support groups, Membership*, Social economy, Social movements, Social entrepreneurship, Social enterprise, Social capital, Foundation*, Third sector, Charity*, Activism, Activists, Church, NGO, Civil rights organization, Civil rights workers, Civil rights movement, Alternative social movements, Community organizations*, Civic leaders, Collectives, Social participation, Religious institutions, Ad hoc organizations, Clubs social aspects, Collective action, Consociation, Athletics, Sports, Sports – sociological/Social aspects, Sports participation, Virtual communities, Online chat, Blogs, Religious communities, Congregations*, Religious gatherings, Faith based organizations*.

Sökord för hälsa i SocINDEX

Health, Physical health, Well-being, Mental well-being, Psychosocial well-being, Psychological well-being, Illness, Soundness*, Soundness of body*, Balance*, Control, Empowerment, Mastery*, "Meaning, the will to find", Harmony*, Harmonized interactions, "Movement, process of" *, Becoming*, Human becoming*, Process of becoming*, Independence, Po-

wer, "Freedom, to express normal behavior, -from fear and distress", Personal growth, Realization of own potential*, Ability to realize*, Realization of vital goals*, Connected, Disconnected*, Autonomy, Interruption*, Mental health, Mental ill-health*, Mental illness, Reconciliation*, Feeling connected*, Interacting, "Situated, being" *, Movement into desired future*, Acceptance, Enabling, Suffering, Illness, Mastery*, Empowerment, Balance*, Realization*.

Sökord för ungdom i SocINDEX

Children, Teenagers, Youth, Adolescence, Young adults

Söksträngar med ämnesstermer i SocINDEX

(DE "NONPROFIT sector" OR DE "CIVIL society" OR DE "CHARITIES" OR DE "POPULAR education" OR DE "ADULT education" OR DE "ASSOCIATIONS, institutions, etc." OR DE "VOLUNTEER service" OR DE "VOLUNTEERS" OR DE "NONPROFIT organizations" OR DE "COOPERATION" OR DE "COOPERATIVE societies" OR DE "PRESSURE groups" OR DE "SUPPORT groups" OR DE "SOCIAL movements" OR DE "SOCIAL networks" OR DE "SOCIAL enterprises" OR DE "SOCIAL entrepreneurship" OR DE "SOCIAL capital (Sociology)" OR DE "ACTIVISM" OR DE "ACTIVISTS" OR DE "CHURCH" OR DE "NONGOVERNMENTAL organizations" OR DE "CIVIL rights movements" OR DE "CIVIL rights organizations" OR DE "CIVIL rights workers" OR DE "ALTERNATIVE social movements" OR DE "CIVIC leaders" OR DE "COLLECTIVES" OR DE "SOCIAL participation" OR DE "RELIGIOUS institutions" OR DE "Religious communities" OR DE "Religious gatherings" OR Congregation* OR "Faith based organization*" OR "Faith based organisation*" OR DE "AD hoc organizations" OR DE "CLUBS -- Social aspects" OR DE "COLLECTIVE action" OR DE "CONSOCIATION" OR DE "ATHLETICS" OR DE "SPORTS" OR DE "SPORTS -- Social aspects" OR DE "SPORTS -- Sociological aspects" OR DE "SPORTS participation" OR DE "VIRTUAL communities" OR DE "ONLINE chat" OR DE "BLOGS") AND (DE "HEALTH" OR DE "WELL-being" OR DE "SUBJECTIVE well-being (Psychology)" OR DE "DISEASES" OR DE "AUTONOMY (Psychology)" OR DE "CONTROL (Psychology)" OR DE "SELF-efficacy" OR DE "MEANING (Psychology)" OR DE "MATURATION (Psychology)" OR DE "BELONGING (Social psychology)" OR DE "MENTAL health" OR DE "MENTAL illness" OR DE "SOCIAL interaction" OR DE "ACCEPTANCE (Psychology)" OR DE "ENABLING (Psychology)" OR DE "SUFFERING" OR Illness OR Mastery OR Empowerment OR Balance OR Realization) AND (DE "CHILDREN" OR DE "YOUTH" OR DE "YOUNG adults" OR DE "TEENAGERS" OR DE "ADOLESCENCE") Peer-reviewed.